

NOTIZIARIO DELLA CONFERENZA EPISCOPALE ITALIANA
a cura della Segreteria Generale

NUMERO 12

30 OTTOBRE 1970

DOCUMENTI DEL "SYNODUS EPISCOPORUM"

Si portano a conoscenza dell'Episcopato i seguenti documenti indirizzati al Cardinale Presidente dal Segretario del Sinodo..

SYNODUS EPISCOPORUM - PROT. N. 771/70 - E CIVITATE VATICANA, DIE 1.VII.1970

Venerabilis Frater,

Summus Pontifex prae oculis habens varios fructus qui provenerunt hucusque e laboribus Synodi Episcoporum convocationem novi coetus generalis Synodi statuit.

Consideratis plurimis colloquiis habitis cum Episcopis aliisque Ecclesiae Membris, perspectis multiplicibus litteris et documentis a variis Conferentiis Episcopisque ad Summum Pontificem transmissis, attentis pluribus animadversionibus et desideriis Sanctae Sedi exhibitis, Beatissimus Pater se legit unum ex argumentis pro proximo Synodi Coetu, ratione etiam habita ponderis huius argumenti, considerationem nempe sacerdotii ministerialis, prout a generalibus Sanctae Ecclesiae normis et legibus iure definitum est, atque attentis hodiernae vitae Ecclesiae adiunctis.

Cum vero, praeter commemoratum argumentum de sacerdotio ministeriali,

opportunum videatur quaedam alia quoque pertractare, quae peculiaris momenti sint et instantem praebant necessitatem quoad Ecclesiae vivendi modum nostro hoc tempore, Beatissimo Patri gratum erit in hisce seligendis quaestionibus, consilia sententiasque accipere, quae sive ab Orientalium Ecclesiarum Synodis sive ab Episcopalibus Conferentiis Ipsi patefiant. Ut res in indicandis quaestionibus facilior evadat, aliqua criteria suggestur iuxta quae haec selectio fieri potest.

Imprimis criterium universalitatis prae oculis habeatur ita, ut coetus Synodi ea problemata examinet, quae ex exigentia totius Ecclesiae oriuntur. Deinde criterium virtualis efficientiae aestimetur, quo res in causis potius quam in effectibus respiciuntur. Quod ad obiectum attinet, eligi potest thema spectans ad vitam internam Ecclesiae vel potius ad aliquam quaestionem de animatione christiana in ordine temporali. Prioritas attendi potest etiam ratione necessitatis, difficultatis vel urgentiae. Magni momenti est aspectus pastoralis argumenti proponendi, quod in doctrina simul et experientia innititur. Perspicitur tandem relatio quaestionis propositae ad Concilium Vaticanum II, ut sit eius veluti explicatio et applicatio.

His criteriis consideratis, quaestiones paucae potius proponentur tamen cum aliqua earum expositione et indicatis rationibus ob quas afferuntur.

Quapropter, e mandato Summi Pontificis, rogo Te, Venerabilis Frater, ut ante diem 10 septembris has quaestiones Secretariatu Generali Synodi indicare velis, antea habitis consiliis cum Membris Synodi Ecclesiae Orientalis Conferentiaeque Episcopalis, modis quos, hoc brevi temporis spatio, opportunos iudicaveris.

Quae dum Tecum communica, omnia fausta Tibi a Deo adprecor, atque, quae par est, reverentia me profiteor

Tibi addictissimum

+ LADISLAUS RUBIN, Secr. Gen.

SYNODUS EPISCOPORUM - PROT. N. 916/70 - E CIVITATE VATICANA, DIE 25. VIII. 1970

Venerabilis Frater,

Praesentibus litteris transmitto informationes de laboribus primae sessionis Consilii Secretariae Generalis Synodi Episcoporum.

Brevi tempore post Synodi conclusionem Summus Pontifex constituit hoc Consilium quod mense maius, diebus nempe 12 ad 15, suam primam sessionem habuit. Sessio haec tria argumenta sibi agenda habuit:

1.- Consultationem circa ea quae pertinent ad recognitionem Ordinis ("Regolamento") Secretariae Generalis Synodi.

2.- Informationes atque consultationem quod attinet ad exsecutionem votorum quae in primo Extraordinario Coetu Synodi prolata sunt.

3.- De his, quae pertinent ad praeparationem proximi Coetus Synodi.

Ad 1. Quod ad recognitionem Ordinis ("Regolamento") Secretariae Generalis Synodi attinet, post amplam disceptationem, in qua variae opiniones et propensiones prolatae fuerunt, textus definitivus a Sodalibus Consilii approbatus et deinde Summo Pontifici transmissus est. Qui textus, si approbatus fuerit a Summo Pontifice, omnibus quorum interest, notificabitur.

Ad 2. Consultatio circa exsecutionem votorum, quae in primo Extraordinario Coetu Synodi prolata sunt.

Consilium Secretariatus Synodi per partes, iuxta rationem seu divisionem in ipso Coetu servatam, de his argumentis disceptabat.

A) Quod ad partem doctrinalem attinet, hoc propositum acceptum fuit:

"Ut arcte manifestetur coniunctio Theologorum et Pastorum Ecclesiae in studio de Synodi voto circa ulteriore investigationem de principio collegialitatis opportunum videtur, ut aliqua Membra Commissionis Theologicae, quae hoc studium perficiant, tempore opportuno, Consilio Episcoporum Secretariatus Generalis Synodi referant. In votis etiam est, ut fructus laboris manifestetur Consilio Secretariatus ut deinde Relatio fieri possit de eadem re Synodo Episcoporum".

B) Altera pars respiciebat arctiorem coniunctionem Episcoporum Conferentias inter et Sedem Apostolicam.

In hac parte propositiones Synodi in tribus capitibus continentur.

Primum caput respiciebat principium subsidiaritatis tamquam fundatum relationum inter singulas auctoritates in Ecclesia. Etiam in hac materia fuit disceptatio de aliquo ulteriori studio materiae sub aspectu theologico, coniuncto cum principio collegialitatis. Sodalibus Consilii visum est opportunum hoc quoque studium Commissioni Theologicae committere.

Quod attinet ad aspectum iuridicum et pastoralem huius principii, communis sententia Sodalium erat quod principium subsidiaritatis iam in laboribus Pont. Commissionis C. I. C. recognoscendo applicatur atque in decisionibus Summi Pontificis in regimine Ecclesiae Universalis incessanter manifestatur.

Aliud caput propositionum respiciebat varias rationes fovendi coniunctionem Sedem Apostolicam inter et Ecclesiarum Orientalium Synodos et Conferentias Episcoporum.

Sodales Consilii discussionem fecerunt de modis, quibus mutuae informationes communicentur inter Sedem Apostolicam et Synodos Ecclesiarum Orientalium Episcoporumque Conferentias. Cum hoc tempore sint difficultates prac-

ticae speciale Commentarium vel Ephemerides edendi, valde opportunum videbatur Sodalibus ut diarium "L'Osservatore Romano", in variis linguis editum, inserviret ad transmittenda principalia documenta Ecclesiarum Orientalium et Episcoporum Conferentiarum.

In votis Consilii Secretariatus Synodi est, ut Synodi Ecclesiarum Orientalium et Episcoporum Conferentiae acta principalia mittant Secretaria tui Synodi qui curabit, consiliis initis cum competente Dicasterio Apostolicae Sedis, ut tempore opportuno haec acta edantur.

Cum tamen organa, quae relationes inter Sanctam Sedem et Conferentias Episcopales et Synodos Ecclesiarum Orientalium curant, sint - pro sua quaeque competentia - S. Congregatio pro Episcopis, S. Congregatio pro Ecclesiis Orientalibus et S. Congregatio pro Gentium Evangelizatione, iuxta proxim vigentem, acta illa ad has Congregationes mittantur.

Quoad divulgationem notitiarum a Sancta Sede, Sodalibus Consilii opportunum videbatur, ut organum Sanctae Sedis ad hoc institutum. Pontificium Consilium Instrumentis Communicationis Socialis Praepositorum videlicet, oportunos modos coniunctionis cum Conferentiis Episcoporum inducat.

Relate ad hoc votum, de communicationibus variorum documentorum ab ipsa Sancta Sede promulgandorum, a Secretaria Status quaedam dispositiones prolatae sunt quas Tecum litteris Prot. N. 740/70, die 7 iulii datis, communicavi.

C.) Tertia pars votorum primi Extraordinarii Coetus Synodi respiciebat ipsam Synodum eiusque Secretariam Generalem.

Sub hoc respectu principalis decisio Summi Pontificis fuit constitutio Consilii Secretariae Synodi de quo modo dictum est.

Ipsum Consilium, in sua prima sessione, animadversiones fecit circa alia proposita seu vota primi Extraordinarii Coetus, Synodum spectantias.

1.- Circa participationem Secretariatus Synodi in laboribus respicientibus exsecutionem votorum Synodi, Consilium putat opportunum esse ut Secretarius Synodi sive per Secretarium Generalem sive per Sodales eiusdem Consilii frequenter contingat Dicasteria Curiae Romanae aliaque Organa, quae, e mandato Summi Pontificis, proposita Synodi exsequuntur.

2.- De peritis in votis Consilii est, ut admittantur ad labores Synodi iuxta necessitatem eorum adiutorium adhibendi. Formula, ut sint tamquam Adiutores Secretarii Specialis generaliter placet. Commendatur, ut fiat studium de criteriis iuxta quae seligendi sunt.

3.- Circa votum de proponendis argumentis ex parte Synodorum Ecclesiarum Orientalium et Conferentiarum Episcoporum, sententia maioritatis Sodalium fuit, ut praeprimis interrogarentur Synodi Ecclesiarum Orientalium et Conferentiae Episcopales de quaestionibus, quae aestimant in Synodo tractandas esse.

Hac in materia notare oportet quod Summo Pontifici competit plena libertas de argumentis in Synodo disceptandis decidendi, et potest illa argumenta in quovis momento statuere. Quapropter, ut iam Tibi in litteris Prot. N. 711/70, die 1 iulii datis, notum feci, Beatissimus Pater selegit pro proximo Coetu generali Synodi unum ex argumentis, considerationem nempe de sacerdotio ministeriali.

Consilium Secretariae Generalis Synodi, in praedicta prima sessione mensa maii habita, consultationem quandam peregit circa praeparationem proximi Coetus Synodi. Sub hoc aspectu a quibusdam Sodalibus Consilii indicata fuerunt quaedam argumenta, quae proximo Coetu Synodi proponi posse videbantur, et nempe:

1. De sacerdotio ministeriali.
2. De iustitia internationali.
3. De Fide christiana alenda in Ecclesia et communicanda cum mundo hodierno.
4. De pastorali aspectu Sacramentorum.

Consilio valde utile videbatur, ut in litteris a Secretariatu Synodi ad Synodos Ecclesiarum Orientalium et ad Conferentias Episcoporum mitteret indicarentur quaedam criteria iuxta quae quaestiones pro proximo Coetu Synodi proponendae essent. In decursu laborum Consilii varia criteria indicata sunt, intra quae principalia haec sunt quae sequuntur:

1.- Imprimis, criterium universalitatis: nam si in toto mundo exsurgit exigentia alicuius thematis, facilior evadit universalis participatio. Ceterum Coetus Synodi problemata tangit totius Ecclesiae. Nihilominus non est necessarium quod eodem modo in quacumque regione sentiatur. Problema hodie agitari potest amplius in una regione; cras fortasse erit in alia, ratione rapidae communicationis.

2.- Etiam criterium virtualis efficientiae aestimari debet. Melius est agere de causis quam effectibus. Sunt quaedam argumenta, quae radicitus vitam Ecclesiae respiciunt, quia in nuce continent solutiones aliorum problematum.

3.- Si de obiecto agitur, quaestio ponitur utrum melius eligatur argumentum respiciens vitam internam Ecclesiae (seu domesticam), an potius aliquod thema animationis christiana ordinis temporalis, de humana promotione (v. g. iustitia, pax, populorum progressio). Ista quoestiones hodie respondent iuvenum expectationi et exigentiis totius humanitatis. Generatim Patres Consilii utilitatem protulerunt de seligendo dupli argumento quod dupli exigentiae respondeat.

4.- Attendatur prioritas ratione necessitatis, difficultatis et urgentiae, quia hoc requiritur ex ordine caritatis. Si quod problema urget in Ecclesia, statim, si possibile, provideatur. In hoc casu vitetur tamen periculum nimiae celeritatis in studio faciendo et illusio expectandi a Synodo immediatam solutionem totius difficultatis.

5.- Aspectus sit igitur pastoralis, ideoque positivus et constructivus, non abstractus sed concretus, potius de personis earumque missione, quam de rebus et de institutis, non empiricus tantum, sed semper in doctrina et experientia fundatus.

6.- Thēma connexionem exhibeat cum Concilio Vaticano II, cuius sit veluti explicatio et applicatio.

D) Tota praeparatio proximi Coetus Synodi facienda est iuxta sequentem ordinem:

1.- Cum statutum sit a Summo Pontifice argumentum de sacerdotio ministeriali, nunc propositiones facienda sunt a Synodis Ecclesiarum Orientalium et a Conferentiis Episcoporum de aliis quaestionibus, quae peculiaris momenti sint et instantem praebeant necessitatem quoad Ecclesiae vivendi modum nostro hoc tempore.

2.- Consideratio fit a Consilio Secretariae Generalis Synodi circa illa proposita et animadversiones a Synodis Ecclesiarum Orientalium et a Conferentiis Episcoporum transmissa Exitus considerationis Summo Pontifici a Consilio Secretariae Synodi submittitur.

3.- Summus Pontifex statuit illa argumenta, praeter considerationem de sacerdotio ministeriali, pertractanda.

4.- Incipit praeparatio immediata proximi Coetus Synodi ex parte Secretariatus Synodi et organorum a Summo Pontifice indicatorum.

Circa modum praeparationis proximi Coetus Synodi etiam factae sunt a Sodalibus Consilii variae propositiones. Quidem Sodales putant, quod opportuna praeparatio argumenti requirit, ut non solum Episcopi, sed etiam, pro parte sua, presbyteri et laici de themate proposito consilia praebere possint.

Alii Sodales Consilii indicant esse valde utile, ut praeparetur aliquis conspectus generalis problematum, quae hodie in Ecclesia modo particulari manifestantur ita, ut habeatur aliquod "panorama" totuis vitae Ecclesiae. Hoc "panorama" debet praesentari Synoda, ut videatur bene tota vita Ecclesiae et discernatur quid sid factum et quid faciendum, quid urgeat, quid maximi momenti etc.

Praeterea fuerunt a Consilio tractatae quaestiones de ipso modo Synodi celebrandae.

Omnibus visum est valde utile, ut congruum tempus dicetur ad conclusiones uniuscuiusque Coetus Synodi exarandas, ita nempe ut Episcopi, qui Synodo interfuerint, etiam modorum expensioni intersint et aliquod documentum immediate post Synodum omnibus Episcopis mitti possit.

Multum disceptabatur de laboribus in circulis minoribus.

Generatim Sodales Consilii affirmant praxim discutiendi in circulis minoribus optimam esse. In votis tamen erant quaedam animadversionses ad meliorem reddendam operam in circulis minoribus, praesertim, ut Relatio de disceptatione peracta in circulis esset accuratior quoad varias opiniones expressas.

Aliae animadversionses Sodalium Consilii respiciebant methodum praeparationis argumentorum, quae in Synodo tractanda sunt. Proinde suggerebant ut schema praeparatum adhiberetur ut fundamentum discussionum, et Relatio a Relatore facta non discreparet a schemate.

Alii putant materiam praesentatam in schemate esse debere bene determinatam, non ita tamen ut iam solutio delinearetur, sed ut potius de solutione inquireretur.

Consilium quasi unanimiter admittebat necessitatem melioris informationis pro omnibus Episcopis de activitate Synodi. Ideoque optabant, aliquo modo ederentur documenta a Secretariatu Synodi confecta.

Rogo Te, Venerabilis Frater, ut has informationes transmittere velis omnibus Episcopis - Sodalibus Synodi Ecclesiae Orientalis vel Conferentiae Episcoporum cui praees.

Quae dum Tecum communica, omnia fausta Tibi a Deo adprecor, atque, quia par est reverentia, me profiteor

Tibi addictissimum

+ LADISLAUS RUBIN, Secr. Gen.

15. XI. 1970: GIORNATA PER IL QUOTIDIANO CATTOLICO

Lettera circolare n. 2147/70 del 18.X.1970 ai Membri della C.E.I.

Venerabili Confratelli,

il Consiglio di Presidenza della C.E.I., nella sua ultima riunione, ha ritenuto opportuno indire, come per gli scorsi anni, nella terza domenica di novembre, la "Giornata per il Quotidiano Cattolico".

L'iniziativa e' rivolta anzitutto alle Diocesi, nel cui ambito si attua la diffusione dei quotidiani cattolici; ma vuol essere anche per le altre comunità diocesane, un'occasione per riflettere sull'importanza di que-